

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 4.5.2006
KOM(2006) 193 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**om gennemførelsen af Fællesskabets aktioner til støtte for forbrugerpolitikken for
perioden 2004-2005 i overensstemmelse med afgørelse nr. 20/2004/EF**

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Aktioner til fremme af et højt fælles forbrugerbeskyttelsesniveau	3
2.1.	Aktion 1: Videnskabelig rådgivning, risikoanalyse etc. vedrørende forbrugersundhed og -sikkerhed	3
2.2.	Aktion 2: Udarbejdelse af initiativer til lovgivning og til andre former for regulering samt selvregulering	4
2.3.	Aktion 3: Overvågning og vurdering af tendenser på markedet af betydning for forbrugernes økonomiske og andre interesser	4
2.4.	Aktion 4: Indsamling og udveksling af oplysninger, der kan udgøre dokumentationsgrundlaget for udvikling af forbrugerpolitikken og for indarbejdelse af forbrugernes interesser i andre EU-politikker	4
3.	Aktioner til fremme af effektiv håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesreglerne	5
3.1.	Aktion 5: Koordinering af overvågnings- og håndhævelsesaktioner	5
3.2.	Aktion 7: Overvågning og vurdering af sikkerheden i forbindelse med nonfoodvarer og tjenesteydelser	5
3.3.	Aktion 8: Overvågning af alternative tvistbilæggelsesordninger	6
3.4.	Aktion 9: (Fælles aktion) Finansiell støtte til offentlige organer eller nonprofitorganisationer, som indgår i fællesskabsnetværk, der informerer forbrugerne og bistår dem	6
3.5.	Aktion 10: (Fælles aktion) Finansiell støtte til specifikke fælles overvågnings- og håndhævelsesaktioner	6
4.	Aktioner til fremme af relevant inddragelse af forbrugerorganisationerne i EU's politikker	7
4.1.	Aktion 13: Uddannelse af personalet i regionale, nationale og europæiske forbrugerorganisationer og andre kapacitetsopbyggende aktioner	7
4.2.	Aktion 14: Aktioner vedrørende oplysning om forbrugernes rettigheder	7
4.3.	Aktion 15: Forbrugeruddannelse, herunder aktioner rettet mod unge forbrugere, og udvikling af interaktive onlineredskaber til undervisning i forbrugerrettigheder	7
4.4.	Aktion 16 og 17: Finansiell støtte til europæiske forbrugerorganisationers virke	8
5.	Aktioner til fremme af flere målsætninger	8
5.1.	Aktion 18: Finansiell støtte til specifikke projekter på fællesskabsplan eller nationalt plan til fremme af forbrugerpolitikken	8
5.2.	Aktion 19: Evaluering af de aktioner, der gennemføres i henhold til denne ramme ...	8
6.	Konklusion	9

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af Fællesskabets aktioner til støtte for forbrugerpolitikken for perioden 2004-2005 i overensstemmelse med afgørelse nr. 20/2004/EF

(EØS-relevant tekst)

1. INDLEDNING

Ved afgørelse nr. 20/2004/EF af 8. december 2003 etableres der en generel ramme for aktioner til støtte for forbrugerpolitikken for perioden 2004-2007. Denne beretning giver et overblik over gennemførelsen i 2004 og 2005 og opfylder dermed kravet om forelæggelse af en midtvejsrapport, jf. afgørelsens artikel 13¹.

De årlige forpligtelsesbevillinger (inklusive EFTA-bidraget) for 2004 og 2005 beløb sig til ca. 20,6 mio. EUR (ca. 19,5 mio. EUR i drifts- og 1,1 mio. EUR i administrationsbevillinger). Fra og med 2005 opfyldte Bulgarien og Rumænien også kriterierne for deltagelse og bidrog i december 2005 med 157 907 EUR. I 2004 blev 93 % af drifts- og 85 % af administrationsbevillingerne anvendt, og i 2005 lå udnyttelsesgraden for begge på ca. 97 %.

Kommissionen vedtog arbejdsprogrammet for 2004, jf. afgørelsens artikel 11, den 31. marts 2004 og en ændret udgave i december 2004. Programmet for 2005 blev vedtaget den 5. april 2005 og ændret den 17. februar 2006.

Denne beretning giver en oversigt over de udgifter, der er indgået forpligtelse for under de enkelte målsætninger i artikel 3, og per aktion i bilaget til afgørelsen. Medlemsstaternes rådgivende udvalg blev hørt om årsprogrammerne og gennemførelsen af aktion 9, 10, 16, 17 og 18.

2. AKTIONER TIL FREMME AF ET HØJT FÆLLES FORBRUGERBESKYTTELSESNIVEAU

2.1. Aktion 1: Videnskabelig rådgivning, risikoanalyse etc. vedrørende forbrugersundhed og -sikkerhed

I 2004 og 2005 blev der afsat ca. 280 000 EUR til møder i Den Videnskabelige Komité for Forbrugsvarer og som bidrag til andre videnskabelige komitéer, som beskæftiger sig med forbrugerspørgsmål. Beløbet blev anvendt til at afholde 137 møder, som førte til vedtagelse af 55 rapporter og videnskabelige udtalelser.

Som led i bestræbelserne for at indsamle viden om kemikaliers virkning på menneskers sundhed, navnlig gennem forbrugsvarer, blev der ydet et beløb på 500000 EUR til finansiering af den anden fase i Chem Risk- og Chem Test-

¹ Af praktiske årsager blev det besluttet at forelægge denne beretning, efter at gennemførelsen af budgettet for 2005 var afsluttet, for at kunne forelægge en flerårig beretning for den samlede budgetgennemførelse i 2004 og 2005.

projekterne. Endvidere blev der anvendt 41 371 EUR til vurdering af indikatorer for reproduktionstoksiske virkninger af at være udsat for kemikalier.

2.2. Aktion 2: Udarbejdelse af initiativer til lovgivning og til andre former for regulering samt selvregulering

Som led i forberedelserne forud for ændringen af den gældende lovgivning om forbrugerbeskyttelse blev der anvendt hen ved 500 000 EUR til et annoteret kompendium/database og en komparativ analyse af den gældende forbrugerlovgivnings gennemførelse i medlemsstaterne. I den forbindelse foretages der en gennemgang af relevant retspraksis, mangler og svagheder ved den gældende lovgivning opregnes, og det samme gælder eventuelle resterende handelshindringer. Resultaterne vil forelægges i efteråret 2006.

Der blev afholdt 14 workshoper for at drøfte forskellige spørgsmål vedrørende den fælles referenceramme for europæisk aftaleret. Workshoperne beløb sig sammenlagt til 358 000 EUR. Endvidere blev der anvendt 40 000 EUR til at samfinansiere en konference om disse spørgsmål under Det Forenede Kongeriges formandskab. Hertil kommer 163 000 EUR i bidrag til andre konferencer, som Rådets formandskab afholdt om aktuelle forbrugerpolitiske spørgsmål. I november 2005 drøftede det nye forbrugerpolitiske netværk af højtstående tjenestemænd de strategiske forbrugerpolitiske muligheder i 2007-2013 (21 000 EUR).

2.3. Aktion 3: Overvågning og vurdering af tendenser på markedet af betydning for forbrugernes økonomiske og andre interesser

Der blev gennemført en fokusgruppeundersøgelse, som kostede ca. 450 000 EUR, for at vurdere forbrugernes holdninger og forventninger til varemærkninger og deres informationer, både for fødevarer og nonfoodvarer. Der blev lanceret en undersøgelse, som kostede 264 200 EUR, med det formål at forberede sammenligning af priser for serviceydelser til forbrugerne i EU-landene. Det tilstræbes at udvikle en metode og at identificere de tjenesteydelser, som egner sig bedst til sådanne prissammenligninger. Resultaterne vil forelægges i 2006. Der blev anvendt ca. 2 000 EUR til at få adgang til databaser med oplysninger om priser. I marts 2005 blev der organiseret en brainstorming med økonomiske eksperter om skader påført forbrugere (26 200 EUR).

2.4. Aktion 4: Indsamling og udveksling af oplysninger, der kan udgøre dokumentationsgrundlaget for udvikling af forbrugerpolitikken og for indarbejdelse af forbrugernes interesser i andre EU-politikker

Med det formål at fremme udarbejdelse af politikker og sætte større fokus på forbrugerne inden for centrale EU-politikområder, som har indvirkning på forbrugerinteresser, blev der afsat ca. 2,1 mio. EUR til undersøgelser af forbrugernes holdninger til og mening om finansielle tjenesteydelser, forsyningspligtigheder og passagerers rettigheder. I 2005 blev der anvendt ca. 440 000 EUR til at gentage foranstaltningen med fokusgrupper for forsyningspligtigheder for at følge udviklingen på dette område. Endvidere blev der afsat et beløb på ca. 650 000 EUR til en undersøgelse af forbrugernes holdninger og adfærd i forbindelse med grænseoverskridende handel. Der blev anvendt ca. 1,25 mio. EUR til en undersøgelse, som skulle måle forbrugernes tilfredshed med bestemte tjenesteydelser

i alle EU-lande, og ca. 403 000 EUR til en analyse af skader påført forbrugere. Der blev bestilt en analyse af nationale bestemmelser og retspraksis vedrørende urimelig handelspraksis i de nye medlemsstater (90 000 EUR) som supplement til tidligere undersøgelser.

Synspunkter om passagerers rettigheder gav input til yderligere tiltag vedrørende passagers rettigheder inden for EU's transportpolitik. Forskellige opfattelser af forsyningspligtigheder blev indarbejdet i 2005-rapporten "Evaluation of the performance of network industries providing services of general interest". Undersøgelserdata fra tidligere år blev samlet og offentliggjort i "Consumers in Europe – Facts and figures" (56 000 EUR). Rapporten og undersøgelsesresultater offentliggøres på Europa-webstedet.

3. AKTIONER TIL FREMME AF EFFEKTIV HÅNDHÆVELSE AF FORBRUGERBESKYTTELSEREGLERNE

3.1. Aktion 5: Koordinering af overvågnings- og håndhævelsesaktioner

Der blev anvendt ca. 220 000 EUR til en forundersøgelse og til udvikling af en prototypemodel for en database og et it-system til støtte for gennemførelsen af forordning nr. 2006/2004 om forbrugerbeskyttelsessamarbejde. Resultaterne blev forelagt medlemsstaterne, og systemudviklingen er påbegyndt i 2006.

3.2. Aktion 7: Overvågning og vurdering af sikkerheden i forbindelse med nonfoodvarer og tjenesteydelser

I forbindelse med foranstaltninger til støtte for gennemførelsen af direktivet om produktsikkerhed i almindelighed blev der opstillet en sammenlignende oversigt over tilgange og metoder, som anvendes ved vurdering af forbrugsvarers sikkerhed. Oversigten vil blive færdiggjort i 2006 og indeholder en sammenligning af de tilgange, som anvendes ved vurdering af forbrugsvarers sundheds- og sikkerhedsmæssige risici dels af overvågnings- og håndhævelsesmyndigheder, dels af afprøvnings- og certificeringsorganer i EU- og EØS-landene. Der blev også afsat midler til udvikling af en it-applikation til brug for producenter og distributører, således at de kan opfylde direktivets krav om at underrette nationale overvågningsmyndigheder om farlige produkter. Grundapplikationen vil blive afprøvet i begyndelsen af 2006 og forventes at blive fuldt ud operationel senere på året. På workshoper i november 2004 drøftede kontaktpersoner for RAPEX retningslinjerne for underretning om farlige produkter. Udgifterne på det område beløb sig sammenlagt til 376 850 EUR.

Der blev foretaget en opgørelse over og en sammenlignende analyse af nationale foranstaltninger til inkorporering af direktiv 2001/95/EF om produktsikkerhed i almindelighed og deres gennemførelse i praksis. Det kostede 200 000 EUR. Resultaterne vil være til støtte for kontrollen med gennemførelse og håndhævelse i 2006. Der blev foretaget en undersøgelse, som gik ud på at udvikle muligheder og skabe en prototype for et it-system til udveksling af informationer mellem nationale myndigheder, som indgår i det netværk, der blev oprettet i henhold til direktivets artikel 10. Undersøgelsen kostede 207 345 EUR. Resultaterne blev forelagt for medlemsstaterne i oktober 2005, og der vil blive truffet yderligere afgørelser i 2006.

Programmeringen af foranstaltningerne til markedsovervågning blev drøftet på en konference med medlemsstaterne i marts 2005 (125 000 EUR). På et møde i august 2005 drøftede eksperter mulighederne for at forbedre databasen over skader (6 000 EUR). Derefter blev der iværksat en forundersøgelse, som kostede ca. 100 000 EUR. Der blev iværksat tekniske vurderinger til støtte for udvikling af standarder for produktsikkerhed i forbindelse med børnesikrede lightere, gitre og stiger (ca. 48 000 EUR). Endvidere blev der afsat 70 000 EUR til teknisk støtte til it i forbindelse med RAPEX-systemet.

3.3. Aktion 8: Overvågning af alternative tvistbilæggelsesordninger

Der blev iværksat en sammenlignende analyse af forbrugernes klageadgang i EU-medlemsstaterne, USA, Canada og Australien. Den kostede 185 400 EUR.

3.4. Aktion 9: (Fælles aktion) Finansiell støtte til offentlige organer eller nonprofitorganisationer, som indgår i fællesskabsnetværk, der informerer forbrugerne og bistår dem

I 2004 blev der ydet hen ved 4,7 mio. EUR i støtte til netværk, som bistår forbrugerne. Det skete som led i fælles aktioner med nationale myndigheder. Beløbet omfatter bidrag til det europæiske udenretslige netværk i forbindelse med overgangsfasen i 2004 i 15 medlemsstater, Norge og Island (hen ved 737 000 EUR) og til det integrerede europæiske hjælpenet for forbrugere i forbindelse med det første år i 2005 og udvidelsen til 6 nye medlemsstater (Tjekkiet, Polen, Estland, Litauen, Cypern og Letland). I 2005 blev der afsat ca. 4 mio. EUR til hjælpenettet, herunder til nye kontorer i Malta og Slovakiet og udvikling af it-redskaber og logo. Nu, hvor netværkene er sammensluttet, findes der således en enkelt central serviceinstans, som kan bistå forbrugere, der har problemer i forbindelse med grænseoverskridende handel. Sammenslutningen har også ført til større omkostningseffektivitet.

3.5. Aktion 10: (Fælles aktion) Finansiell støtte til specifikke fælles overvågnings- og håndhævelsesaktioner

I 2004 blev der anvendt et beløb på 110 000 EUR til at samfinansiere en fællesaktion med tyske, østrigske, belgiske, estiske og luxembourgske myndigheder, der gik ud på at udvikle et nyt webbaseret informations- og kommunikationssystem til markedsovervågning. Det skal bl.a. gøre det lettere for erhvervslivet at indlæse resultater, når produkter sikkerhedstestes, og analyser af statistiske data. Arbejdet skal være afsluttet ved udgangen af 2006. I 2005 blev der ydet over 1 mio. EUR til samfinansiering af en fællesaktion med 15 medlemsstater med det formål at skabe bedste praksis på forskellige områder inden for markedsovervågning.

Der blev anvendt et beløb på 77 128 EUR til at samfinansiere en fælles overvågningsaktion med de italienske, tyske, cypriotiske, finske og franske myndigheder. Aktionen har til formål at oprette et online-registreringssystem for ulykker og skader, som opstår, når børn i alderen 0-3 indtager nonfoodgenstande. Aktionen, kaldet "Susy Safe", omfatter indsamling af data fra forbrugerorganisationer og nationale markedsovervågningsmyndigheder i et forsøg på at identificere den type varer, der er involveret i skader, vurdere sociale og

økonomiske forskelles betydning for risikoen for skader og varetage forbrugeroplysning. De første resultater forventes i begyndelse af 2007.

4. AKTIONER TIL FREMME AF RELEVANT INDDRAGELSE AF FORBRUGERORGANISATIONERNE I EU'S POLITIKKER

4.1. Aktion 13: Uddannelse af personalet i regionale, nationale og europæiske forbrugerorganisationer og andre kapacitetsopbyggende aktioner

I 2004 og 2005 blev der anvendt ca. 1,3 mio. EUR til 18 kurser for forbrugerorganisationer. Mere end 400 af de ansatte, hvoraf 50 % var fra de nye medlemsstater, Rumænien og Bulgarien, blev undervist i ledelse, lobby-virksomhed og EU-lovgivning. Deltagerne gav udtryk for stor tilfredshed med kurserne i efterfølgende evalueringer. Kurserne dækker et særligt behov for at forbedre kapacitet og færdigheder blandt ansatte i sammenslutninger i de nye medlemsstater. I 2004 blev der afholdt workshopper for forbrugerorganisationers eksperter inden for kemikalier i forbrugsvarer og overvågning af produktsikkerhed (87 500 EUR).

4.2. Aktion 14: Aktioner vedrørende oplysning om forbrugernes rettigheder

Der blev anvendt hen ved 2 mio. EUR til en oplysningskampagne om forbrugerrettigheder og fremme af forbrugerorganisationer i Polen. Kampagnen blev lanceret den 16. maj 2005 i Warszawa af kommissær Danuta Hübner. Den polske forbrugerorganisation har berettet om en meget større opbakning og en stor stigning i antallet af forbrugerforespørgsler. I 2005 blev der afsat over 2 mio. EUR til lignende kampagner i Tjekkiet, Slovakiet og Slovenien. Der blev afsat ca. 130 000 EUR til undersøgelser med det formål at måle kampagnerne virkninger.

Endvidere blev der afsat 126 000 EUR til vedligeholdelse og opdatering af siderne om forbrugeranliggender på Europa-webstedet. Der blev anvendt 25 000 EUR til genoptrykning af strategien for forbrugerpolitik, den trykte udgave af undersøgelsen vedrørende forbrugerens meninger om forsyningspligtigheder, oplagring, distribution og illustration af publikationer. Der blev afsat 50 000 EUR til offentliggørelse af en brochure om de nye bestemmelser vedrørende urimelig handelspraksis.

4.3. Aktion 15: Forbrugeruddannelse, herunder aktioner rettet mod unge forbrugere, og udvikling af interaktive onlineredskaber til undervisning i forbrugerrettigheder

I 2004 og 2005 blev der anvendt 3,2 mio. EUR til 2. og 3. udgave af den europæiske forbrugerkalender, der har unge forbrugere i alderen 16-18 som målgruppe. 2005/2006-udgaven blev produceret og distribueret i ca. 940 000 eksemplarer. Nationale og regionale myndigheder bidrager til den 3. udgave af kalenderen (2006/2007), som vil nå ud til over en million unge. Resultaterne af en undersøgelse i 2005 af kalenderens første år var overvejende positive.

Der blev afsat hen ved 400 000 EUR til justering af de webbaserede redskaber til undervisning af voksne i forbrugerrettigheder, som blev udviklet i 2005 for EU-15, således at de også kan anvendes i de nye medlemsstater. Der blev afsat 1 800 EUR til et ekspertmøde i den forbindelse. Der blev afsat 50 000 EUR til en analyse af behovet for europæiske integrerede mastergrader i forbrugeranliggender.

4.4. Aktion 16 og 17: Finansiell støtte til europæiske forbrugerorganisationers virke

Der blev ydet driftstilskud til Forbrugerorganisationernes Europæiske Standardiseringskontor (ANEC - ca. 1,2 mio. EUR i 2004 og 1,3 mio. EUR i 2005) og Den Europæiske Forbrugerorganisation (BEUC - ca. 1,2 mio. EUR i 2004 og 1,25 mio. i 2005). Tilskuddene var større end tidligere for at kunne integrere forbrugerorganisationer fra nye medlemsstater på EU-niveau.

5. AKTIONER TIL FREMME AF FLERE MÅLSÆTNINGER

5.1. Aktion 18: Finansiell støtte til specifikke projekter på fællesskabsplan eller nationalt plan til fremme af forbrugerpolitikken

Efter indkaldelsen af forslag i 2004 blev der ydet et beløb på i alt 2,3 mio. EUR til samfinansiering af i alt 15 specifikke projekter. Hovedmodtagerne var nationale forbrugerorganisationer og andre ngo'er. Fem projekter blev tildelt samfinansiering efter 75 %-satsen, som er forbeholdt nye medlemsstater. Indkaldelsen af forslag i 2005 førte til en skærpelse af kravene til grænseoverskridende partnerskaber og lagde større vægt på formidling af resultaterne. Der blev udvalgt fire projekter til samfinansiering, og de samlede omkostninger blev anslået til 2,35 mio. EUR. To af projekterne fokuserer på opbygning af kapacitet i forbrugerorganisationer i de nye medlemsstater. Der vil blive indgået aftaler efter detaljerede budgetkontroller, og når de endelige budgetter er godkendt. Der blev truffet afgørelse om tildeling af finansielle bidrag i løbet af tre måneder efter fristen for indgivelse, og listen over finansierede projekter blev offentliggjort på Europa-webstedet.

Der blev oprettet et internetforum for at lette netværkssamarbejde og søgning efter partnere. Det viste sig at være et nyttigt redskab til at besvare forespørgsler om præcisering med adgang for alle, men det gav ikke væsentlige resultater med hensyn til søgning efter partnere. Eksterne udgifter til evaluering af projektansøgninger beløb sig til 6 000 EUR. Som opfølgning til henstillinger fra forbrugerorganisationernes møde drøftede en ad-hoc arbejdsgruppe under Den Europæiske Rådgivende Forbrugergruppe på et møde i februar 2005, hvordan man kunne forbedre specifikke projekter (4 000 EUR).

5.2. Aktion 19: Evaluering af de aktioner, der gennemføres i henhold til denne ramme

Der blev anvendt 149 730 EUR på en vurdering af CLAB-databasen vedrørende urimelige kontraktvilkår. Resultaterne sætter spørgsmålstejn ved databasens omkostningseffektivitet og effektivitet i almindelighed. Der er ikke planlagt yderligere udgifter til CLAB. Der blev afsat ca. 85 000 EUR til evaluering af finansielle bidrag til europæiske forbrugerorganisationer i 2000-2003. Resultaterne vil foreligge i 2006. I 2005 blev der anvendt 230 000 EUR til evaluering af den europæiske forbrugerkalender og til vurdering af EU's strategi for forbrugerpolitikken 2002-2006 og dens konsekvenser for national forbrugerpolitik.

Der blev ikke finansieret foranstaltninger under aktion 6, 11 og 12.

6. KONKLUSION

Afgørelse nr. 20/2004/EF skulle sikre, at der er nøje overensstemmelse mellem udgifterne og forbrugerpolitikens målsætninger. Der finansieres bl.a. stadig flere aktioner til opbygning af en videnbase, som kan anvendes til udformning af politikker. Disse aktioner udnyttes i vidt omfang til at støtte integration af forbrugerinteresser i andre EU-politikker. Der blev iværksat nye fælles aktioner med medlemsstaterne, navnlig inden for markedsovervågning. Ved at sammenslutte europæiske hjælpecentre for forbrugere øgedes omkostningseffektiviteten, og det har vist sig at give et sikrere finansielt grundlag, når aktioner gennemføres som fælles aktioner med medlemsstaterne. Der blev lanceret nye initiativer inden for forbrugeroplysning og -uddannelse og gjort en stor indsats for at fremme kvalitetsansøgninger om specifikke projekter. Nye midler til støtte for nationale forbrugersammenslutninger, som f.eks. kapacitetsfremmende foranstaltninger, blev prioriteret højere. På indeværende tidspunkt er det nok for tidligt at evaluere de fleste af de nye erfaringer, da resultaterne først foreligger i løbet af de næste to år.